

Rapport om forældrenes
tilfredshed
med skole- og
fritidshjem sområdet
i Københavns Kommune
2005

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Hovedkonklusioner	3
2	Indledning	5
2.1	Københavns deltagelse i KL-Kompasset 2005	5
2.2	Rapportens indhold	5
3	Metode	7
3.1	Datagrundlag	7
3.2	Repræsentativitet	8
3.3	Gyldighed	8
3.4	Pålidelighed	8
3.5	Type af besvarelser	8
3.6	Fordeling af respondenter	9
3.7	Læsning af rapporten	9
4	Familiernes profil	12
5	Generel tilfredshed med skolerne og fritidsordningerne	14
5.1	Sammenlignelig generel tilfredshed	15
6	Forældrenes tilfredshed på udvalgte områder	17
6.1	Tilfredshed med personalet	17
6.2	Tilfredshed med skolen som institution	19
6.3	Tilfredshed med den tilbudte specialundervisning	20
6.4	Tilfredshed med indsatsen over for tosprogede børn	21
6.5	Tilfredshed med de fysiske rammer for skoler og fritidshjem	21
7	Inddragelse af forældre og skolebørn	24
7.1	Muligheder for påvirkning og lærernes lydhørhed	24
7.2	Opfattelse af elevernes indflydelsesmuligheder	24
7.3	Tilfredsheden med den specifikke kontakt	25
7.4	Tilfredsheden med den generelle kontakt	26
8	Valgmuligheder	27
8.1	Holdninger til frit valg af skoler generelt	27
8.2	Tilfredshed med valgmulighederne i forhold til skole og fritidsordning	28
8.3	Skoleskift og årsagerne til disse overvejelser	28
9	Information omkring skole og fritidsordninger	31
10	Fritidshjemsforældrenes tilfredshed med ventetid og forældrebetaling	32
11	Sammenfatning af generel sammenlignelig tilfredshed	34
12	Forslag til kommende tiltag på skole- og fritidsordningsområdet	36
12.1	Metodiske temaer og tiltag	36
12.2	Indholdsmæssige temaer og tiltag	37

1 Hovedkonklusioner

- § Af 2500 forældre til skolebørn i kommunale skoler er der en svarprocent på 49% (= 1220 forældre). Svarprocenten er steget med 1% siden sidste undersøgelse i 2004.
- § 82% af forældrene er alt i alt tilfredse med skolen
- § 85% af forældrene er alt i alt tilfredse med fritidsordningerne.
- § Forældrenes tilfredshed på både skole- og fritidsordningsområdet er højere end ved både sidste undersøgelse i København samt i forhold til undersøgelsen på landsplan i 2005.
- § På 3 ud af 4 temaer er der 2/3 eller flere, som er tilfredse med de københavnske skolers lærerkorps.
- § 15% (177) af respondenterne har et barn som har modtaget specialundervisning. 2/3 af respondenterne er både tilfredse med kvaliteten af skolens specialundervisning og muligheden for at modtage specialundervisning.
- § 16% (188) af respondenterne angiver, at deres barn er tosproget. Af disse er 2/5 tilfredse med både kvaliteten af skolens støtte til de tosprogede elever og mulighederne for støtte. En meget stor del af de 188 respondenter er neutrale eller ved ikke, om de er tilfredse.
- § Omkring 2/5 af forældrene er tilfredse med de indendørs og udendørs fysiske rammer i skolerne. I fritidsordningerne er omkring 2/3 af forældrene tilfredse. Den gennemsnitlige tilfredshed med de indendørs og udendørs faciliteter ligger under tilfredsheden på landsplan.
- § 2/3 af forældrene er tilfredse med lærerens lydhørhed. Og 3/4 af forældrene er enten tilfredse med eller neutrale i forhold til deres opfattelse af elevernes indflydelse på undervisningen.
- § Næsten 4/5 af forældrene er tilfredse med samarbejdet specifikt omkring deres barn.
- § 4/5 af forældrene er også tilfredse med samarbejdet mellem hjemmet og skolen, og mere end 2/3 er tilfredse med kontakten mellem hjemmet og fritidshjemmet.
- § Der er 90% af forældrene, der prioriterer det frie valg mellem folkeskoler, og 88% der prioriterer det frie valg mellem folkeskoler og andre typer af skoler højt.
- § Angående de konkrete valgmuligheder i København, så er knapt halvdelen er tilfredse med deres valgmuligheder i forhold til skole og fritidsordning. Samtidig er der en relativt stor gruppe, som enten er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare.
- § 1/3 af børnene er ikke startet i deres egen distriktsskole. Der er primært følgende årsager til dette: skolens etniske eller sociale sammensætning, distriktsskolens ry, formodning om manglende fagligt niveau.
- § 1/4 af forældrene har overvejet at flytte deres barn til en anden skole. Her er de primære årsager: manglende fagligt niveau på skolen og manglende disciplin i klassen/skolen.
- § Mindre end 1/4 af forældrene er tilfredse med kommunens information om både fritidsordninger og skoler. Der er tilsvarende 1/4, som er utilfredse, de resterende forældre angiver blot, at de er neutrale eller ikke ved, om de er tilfredse.

- § Halvdelen af forældrene er tilfredse med ventetiden på en plads i en fritidsordning og med forældrebetalingens størrelse. Tilfredsheden med ventetiden er højere end på dagtilbudsområdet, men den er lavere end den gennemsnitlige tilfredshed på landsplan.
- § Samlet set viser undersøgelsen en række områder, som man kan arbejde videre med og forbedre; men den generelle konklusion er, at der er en klar tendens til, at Københavns folkeskoleområde har udviklet sig i en positiv retning siden sidste undersøgelse for et år siden og ligger flot placeret i forhold til landsgennemsnittet.

2 Indledning

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune besluttede i forbindelse med Budgetforliget for 2005, at gennemføre brugerundersøgelser i kommunen for at afdække borgernes tilfredshed samt at give redskaber til at vurdere, om kommunen har levet op til de mål, der er stillet.

Derfor har den daværende Uddannelses- og Ungdomsforvaltning i samarbejde med Økonomiforvaltningens Statistiske Kontor gennemført en brugertilfredshedsundersøgelse indenfor skole- og fritidshjemsområdet i efteråret 2005 (Københavnundersøgelsen 2005).

2.1 Københavns deltagelse i KL-Kompasset 2005

Københavns Kommune gennemførte i 2004 en tilsvarende brugertilfredshedsundersøgelse (Københavnundersøgelsen 2004). Undersøgelsen i 2004 blev gennemført i 5 andre byer, hvilket gav mulighed for at sammenligne resultaterne. Undersøgelsen i 2004 og herværende undersøgelse baserer sig på en række spørgsmål fra en landsdækkende KL-undersøgelse.

2.2 Rapportens indhold

Rapporten indledes med et metodeafsnit (afsnit 3), hvor rapportens grundlag præsenteres, og hvor der gives en kort læsevejledning i forhold til både tekst samt tabeller og diagrammer i rapporten. Derefter følger:

- § Profil af de familier, som deltager i denne undersøgelse (afsnit 4)
- § Gennemgang af den generelle tilfredshed med området (afsnit 5)
- § Sammenligning af forældrenes generelle tilfredshed i henholdsvis en tilsvarende københavnsk undersøgelse i 2004 og en landsundersøgelse i 2005 (afsnit 5.1)
- § Forældrenes tilfredshed på udvalgte områder (afsnit 6)
- § Forældrenes tilfredshed med personalet i skolen og på fritidshjemmet (afsnit 6.1)
- § Forældrenes tilfredshed med skolen som institution (afsnit 6.2)
- § Forældrenes tilfredshed med den tilbudte specialundervisning (afsnit 6.3)
- § Forældrenes tilfredshed med indsatsen over for tosprogede børn (afsnit 6.4)
- § Forældrenes tilfredshed med de fysiske rammer for skoler og fritidshjem (afsnit 6.5.)
- § Inddragelse af forældre og skolebørn (afsnit 7)
- § Opfattelser af frit valg samt opfattelser af valgmulighederne konkret i København (afsnit 8)
- § Forældrenes tilfredshed med information om kommunens tilbud på området (afsnit 9)
- § Fritidshjemsforældrenes tilfredshed med ventetid og forældrebetaling (afsnit 10)
- § Sammenfatning af generel sammenlignelig tilfredshed (afsnit 11)
- § Forslag til kommende tiltag på skole- og fritidshjemsområdet (afsnit 12)

I konklusionerne tages der primært udgangspunkt i de taldata, der er indhentet i Københavnerundersøgelsen 2005, men hvis det er relevant, så sammenlignes der ligeledes med Københavnerundersøgelsen 2004 samt den landsdækkende KL-undersøgelse 2005.

3 Metode

Der er udsendt et postomdelt spørgeskema til 2.500 forældre med skolebørn i kommunens folkeskoler. Denne stikprøve svarer til knapt 10% af hele gruppen. Stikprøven er trukket tilfældigt, men der er bevidst udtrukket respondenter med børn på alle klassetrin fra børnehaveklasse til og med 10. klasse.

I følgebrevet til det skriftlige spørgeskema var der samtidig angivet en kode til et internetbaseret spørgeskema, hvor man kunne indtaste sin besvarelse. Derudover var der vedlagt en svarkuvert til dem, der ønskede at afgive besvarelsen i papirform. Af følgebrevet fremgik det samtidig, hvilket barn som respondenterne skulle svare i forhold til. Dette er relevant hvis man har mere end ét barn i skolealderen i kommunen.

Spørgeskemaet er KL's standardspørgeskema suppleret med et mindre antal spørgsmål med specifik københavnsk relevans vedr:

- Skolens specialundervisning
- Skolens støtte til tosprogede elever
- Skolens lektiehjælpsordning
- Skolens indsats for at modvirke mobning
- Samarbejdet mellem skole og hjem specifik ti forhold til det enkelte barn og dets familie

Spørgeskemaerne blev udsendt på dansk og med en vejledning om at tosprogede forældre kunne rekvirere oversættelser på arabisk, urdu, tyrkisk og engelsk.

Der er udsendt en samlet rykker til respondenterne for at påminde om at indsende eller indtaste en besvarelse. Undersøgelsen er gennemført i 3. kvartal af 2005. Dataindsamlingen er gennemført i september/oktober 2005.

3.1 Datagrundlag

Der er udsendt spørgeskema til 2.500 forældre med børn i fritidshjem og skole. Der er indkommet besvarelser på 1220 af de udsendte spørgeskemaer, samtidig er 24 skemaer enten kommet tilbage som ugyldige eller efter svarfristen. Det vil sige, at den reelle svarprocent er på 49%

Svarprocenten på 49% vurderes at være tilfredsstillende, da den adspurgte respondentgruppe i udgangspunktet udgør en relativt stor andel af hele gruppen. Andelen af besvarelser er lidt højere end ved sidste undersøgelse i maj 2004, hvor den lå på 48%. Der er udsendt én skriftlig påmindelse. Man kan overveje, om der eventuelt ved efterfølgende undersøgelser skal afsætte ressourcer til en mere intensiv opfølgningprocedure.

Det er meget vigtigt i denne type af kvantitative undersøgelser, at man sikrer, at måleresultaterne er mest muligt *repræsentative, gyldige og pålidelige*. Med repræsentativ menes, at resultaterne fra en stikprøve skal svare til de resultater, man havde fået, hvis hele målgruppen blev spurgt. Gyldighed udtrykker i hvilken grad, de målte svar udtrykker de

faktiske bagvedliggende holdninger m.v. Pålidelighed opnås, når gentagne målinger vil give samme svarfordeling.

3.2 Repræsentativitet

Repræsentativiteten sikres ved, at man spørger en relativt stor gruppe af respondenter fra den pågældende befolkningsgruppe. Der er omkring 31.000 skolebørn i de kommunale skoler i Københavns Kommune, og heraf er en relativt stor gruppe søskendebørn. Det vil sige, at man, når man har en respondentgruppe på 1220 familier, har fået direkte svar omkring 4% af skolebørnene (og fra en noget større gruppe af forældrene i og med at 72% af respondenterne i denne undersøgelse - svarende til 874 familier - har mindst 2 eller flere hjemmeboende børn).

Til sammenligning indgår der i Gallup-undersøgelserne omkring folketingsvalg, som er repræsentative for hele den valgbare befolkning i Danmark (personer over 18 år), et panel på mellem 1.000 og 2.000 personer.

3.3 Gyldighed

Gyldighed sikres ved at formulere klare og gennemskuelige spørgsmål og kun tolke det ud af svarene, som spørgsmålene kan "bære". Gyldigheden stiger for hver gang, man anvender den samme type spørgsmål og får realistiske svar på disse. Man kan eksempelvis sætte spørgsmålstegn ved gyldigheden, hvis en stor gruppe respondenter konsekvent svarer "ved ikke" på spørgsmålene, da dette kan indikere, at respondenterne ikke har forstået dem. Som det vil fremgå, er denne undersøgelse gentaget flere gange, og spørgsmålene anvendes også på landsdækkende undersøgelser fra KL.

3.4 Pålidelighed

Resultaterne i denne undersøgelse vurderes at være meget pålidelige, da svarfordelingen minder meget både om en tilsvarende undersøgelse gennemført sidste år samt om de resultater, der er fremkommet i kommunens andre tilfredshedsundersøgelser på området.

3.5 Type af besvarelser

Af de 1220 deltagere i undersøgelsen har 11% (138) svaret elektronisk, mens de resterende 89% (1082) har valgt at indsende spørgeskemaet postalt. Til sammenligning var der i den tilsvarende undersøgelse på dagtilbudsområdet 14% af respondenterne, der valgte at besvare spørgeskemaet elektronisk

Typen af besvarelser understreger, at selvom det klart er en fordel ressourcemæssigt at give mulighed for elektronisk besvarelse, så er det stadig vigtigt at fastholde den traditionelle

postale udsendelse, da respondenterne på skoleområdet udgør en meget stor og heterogen gruppe, som ikke alle kan forventes at have mulighed for eller ønske om at svare elektronisk.

3.6 Fordeling af respondenter

I kommunen generelt er børnene i de kommunale skoler fordelt med cirka lige mange på de enkelte klassetrin fra børnehaveklasse til og med 9. klasse. I 10. klasse er der cirka halvt så mange som i de andre klasser. I denne undersøgelse er der forældre til børn på alle klassetrin, der har besvaret spørgeskemaet; men der deltager flest forældre med børn på de første 6 klassetrin (til og med 5. klasse). Tendensen til at der er lidt færre forældre, der besvarer spørgeskemaer som dette, når børnene bliver ældre, er rimelig kendt og slår allerede igennem på dagtilbudsområdet, hvor der ofte er færrest forældre til de ældste børnehavebørn, som besvarer sådanne spørgeskemaer.

3.7 Læsning af rapporten

Tabeller og diagrammer

I denne rapport præsenteres en række af resultaterne i enten tabel- eller diagramform. I tabellerne og diagrammerne vises resultaterne i procent. Procenttallet er beregnet ud fra det antal forældre, der har besvaret det konkrete spørgsmål. Det vil sige, at procenttallene i de enkelte tabeller og diagrammer svinger lige omkring 100% (på grund af afrunding kan det svinge et par procentpoint), uanset hvor mange, der har besvaret spørgsmålet. Af den enkelte tabel og det enkelte diagram fremgår også antallet af respondenter (N=) ved hver enkelt spørgsmål.

Sammenligninger

Som nævnt i indledningen er denne undersøgelse baseret på et spørgeskema, som både har været anvendt til en undersøgelse i 2004 i København og de øvrige 5 byer i 6-bysamarbejdet (gennemført i samarbejde med KL) samt en undersøgelse på landsplan både i 2004 og 2005 (gennemført af KL). Der har ikke været samarbejde om gennemførelse af undersøgelser i 6-bysamarbejdet i 2005.

I en række af de overordnede spørgsmål, hvor forældrene skal angive tilfredshed, vil man derfor kunne sammenligne den gennemsnitlige tilfredshed dels med Københavnerundersøgelsen 2004, dels med den landsdækkende KL-undersøgelse 2005.

Måleskala for sammenligningerne – gennemsnitlig tilfredshed

Sammenligningerne med de andre undersøgelser i forhold til tilfredsheds-spørgsmålene gennemføres ud fra en balanceret skala, som den anvendes af KL i deres rapporter. Bedømmelsen 1 er lig *meget utilfreds* og 5 er lig *meget tilfreds*. Det betyder, at hvis København f.eks. har en tilfredshed på 4,2, mens landsgennemsnittet er 3,8, så er forældrene i København ved det pågældende resultat mere tilfredse end landsgennemsnittet.

I de holdningsspørgsmål, hvor respondenterne skal tilkendegive deres enighed i bestemte udsagn, sammenlignes der ved at angive den procentuelle fordeling af svarene fra de enkelte rapporter. Det illustreres i tabellerne eller diagrammerne ved en eller to ekstra kolonner/søjler, hvor resultaterne fra Landsundersøgelsen 2005 eller Københavnerundersøgelsen 2004 fremgår. Man kan ikke se i det materiale, der er indhentet fra KL om Landsundersøgelsen 2005, hvor høj en svarprocent, der har været i andre kommuner. Der angives derfor i sammenligningstabellerne og -diagrammerne i denne undersøgelse kun antal respondenter i Københavnerundersøgelsen 2005.

Tekst

De steder, hvor der angives procenter i teksten, men hvor figurerne er udeladt, gælder samme kriterier som ovenfor: Procenterne er taget ud fra det antal forældre, der har besvaret det aktuelle spørgsmål. De steder, hvor figurerne er udeladt, men hvor der er ganske få, der har besvaret spørgsmålet, angives dette i teksten.

Spørgeskemaet består af fire dele. I **første del** skal forældrene besvare konkrete tilfredshedsspørgsmål om deres barns skole. I **anden del** af skemaet stilles der spørgsmål, som går generelt på forældrenes holdning til primært skolevalg. Her er der ikke delt op i skole og fritidsordning. I **tredje del** spørges ind til tilfredshed med fritidsordningerne. Denne tredje del er den eneste, hvor det ikke er alle, der skal besvare spørgeskemaet, da nogle forældre vælger ikke at benytte tilbuddet om fritidsordning. I **fjerde del** stilles forældrene spørgsmål om deres baggrund.

Alle de forældre, som deltager i undersøgelsen, er forældre til et skolebarn. Nogle af disse skolebørn går ydermere i fritidshjem. Der er ikke ligeså mange spørgsmål, som er relateret direkte til fritidsordningerne, som til skolen. Det samme gør sig gældende i den landsundersøgelse fra KL, som der danner udgangspunkt for spørgeskemaet, og årsagen til dette er formentlig, at mens skolen er et lovbundet tilbud, så må forældrene selv, om de vil have deres barn i en fritidsordning. Tallene i denne undersøgelse viser dog, at langt de fleste forældre med skolebørn i København anvender fritidsordningerne, og man bør derfor overveje at udvide kommende Københavnerundersøgelser med flere spørgsmål omkring fritidsordningerne.

I teksten omtales deltagerne i undersøgelsen – nemlig de 1220 forældre som har besvaret spørgsmålene – som respondenterne, forældrene eller familierne. Derudover anvendes følgende benævnelser:

1. Forældre og skolebørn, når der refereres til resultater, som gælder for hele området (del 1, 2 og 4).

2. Fritidshjemsbørn og fritidshjemsforældre, når der refereres til resultater specifikt omkring fritidshjemmene (del 3).

4 Familiernes profil

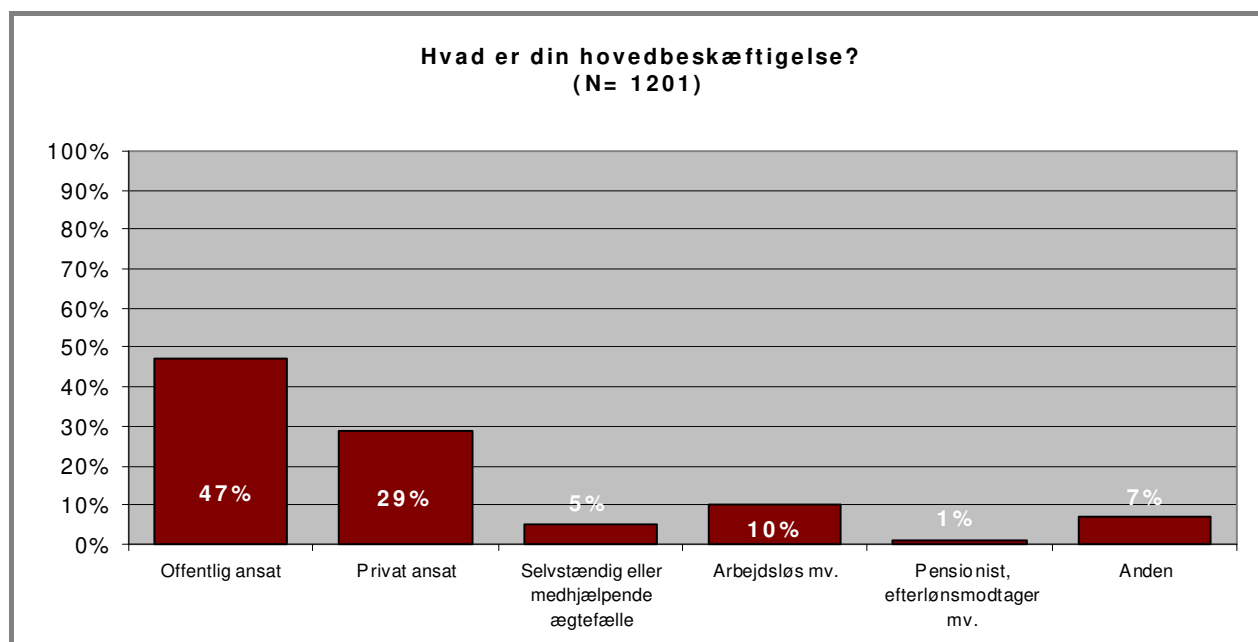
Forældrene

88% af respondenterne er kvinder, 12% er mænd. Der er 2/3 af respondenterne, som angiver at være gifte eller samlevende, mens den sidste 1/3 er enlige.

De fleste af forældrene (60%) er gået ud af skolen med en gymnasie-, HF-, HHX- eller HTX-uddannelse svarende til omkring 12 års skoleuddannelse. Af de resterende er der 21%, som er gået ud efter 10. klasse, og der er 19%, som har angivet at have en anden skoleuddannelse.

Der er 62%, som har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, der er 19%, der har en erhvervsfaglig uddannelse f.eks. håndværker, handel og kontor, så er der 10%, der har en kort videregående uddannelse f.eks. social- og sundhedsassistent, mens der er 9%, som angiver, at de har en anden slags uddannelse.

Forældrenes nuværende beskæftigelsesstatus fremgår af nedenstående diagram

Familierne

Lidt over 1/4 af familierne i undersøgelsen har 1 barn derhjemme, 2/3 har 2 eller 3 hjemmeboende børn, mens der er under 1/20, som har 4 eller flere hjemmeboende børn. 92% af familierne taler mest dansk derhjemme.

Der er en rimelig jævn spredning i 4/5 af familiernes husstandsindkomst før skat. I hver kategori mellem "100.000-199.000" kroner og "700.000-799.000 kroner" er der lige omkring 1/10 af respondenterne. Derudover er der 3%, som har en indkomst på under 100.000 kroner, mens der er 12%, der har en indkomst på over 800.000 kroner, og 6%, der ikke ønsker at svare.

Børnene

2/5 af respondenterne har børn i 0. til og med 2. klasse. Andre 2/5 har børn i 3 til og med 5. klasse, mens den sidste 1/5 har børn i 6., 7., 8., 9. eller 10. klasse. Som allerede nævnt i afsnit 2 er der altså flest respondenter med børn i de lavere klasser.

Der er over 2/3 af børnene, som startede i deres distriktsskole (det vil sige, den folkeskole, som lå i deres hjemdistrikt), 1/5 startede i en anden folkeskole uden for distriktet, 1/10 startede i en privatskole, mens 1% startede i friskole. Alle de børn, hvis forældre har besvaret spørgeskemaet går på undersøgelsestidspunktet i en kommunal skole (folkeskole).

Der er 93% af børnene, som benytter et fritidstilbud i kommunen. Heraf går 1/2 i fritidshjem, 14% går i KKFO, mens 38% går i fritidsklub. Fritidshjem og KKFO er tilbud til børnene til og med 3. klasse, mens fritidsklubben er for de ældre børn.

5 Generel tilfredshed med skolerne og fritidsordningerne

Der er 82% af forældrene, der er tilfredse med skolen, og 85% af forældrene der er tilfredse med fritidsordningerne.

Resultaterne i denne rapport viser, at selvom der kan være forhold, som forældrene er mindre tilfredse med, så er det overordnede billede, at mere end 4/5 er tilfredse med både skolen og med fritidsordningerne. Det giver et fint udgangspunkt for at fortsætte en dialog og et samarbejde omkring at forstærke skolens og fritidsordningernes kvalitetsudvikling. Dette er planlagt med den kommende videreførelse af Børneplanen og det politiske forlig omkring Faglighed for alle (april 2006), som vil kvalitetsudvikle, udvide og renovere kapaciteten på 5-17 års området.

Hvor tilfreds er du med:		
	Skolen alt i alt? N= 1194	Fritidsordningen alt i alt? N= 1123
Meget utilfreds	2%	2%
Utilfreds	7%	4%
Hverken tilfreds eller utilfreds	9%	8%
Tilfreds	53%	42%
Meget tilfreds	29%	43%
Ved ikke	1%	1%

Med til billedet af den generelle tilfredshed hører nedenstående besvarelser.

Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel:		
	Skolen N= 1197*	Fritidsordningen N= 1121**
Meget utilfreds	1%	1%
Utilfreds	6%	7%
Hverken tilfreds eller utilfreds	7%	13%
Tilfreds	46%	40%
Meget tilfreds	39%	36%
Ved ikke	1%	3%

* Spørgsmålet i forhold til trivsel i skolen lyder: "Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel?"

** Spørgsmålet i forhold til trivsel i fritidsordningen lyder: "Hvor tilfreds er du med Fritidsordningens evne til at skabe trivsel for børnene?"

Her er henholdsvis 85% og 76%, som er tilfredse med deres barns trivsel i skolen og fritidsordningen. Der er samtidig kun henholdsvis 7% og 8%, der er utilfredse.

Også når man ser på det overordnede indhold i de to typer af institutioner, så er mere end 3/4

af forældrene tilfredse.

Således er 76% tilfredse med deres barns faglige udbytte i skolen, der er 13%, som er neutrale, 8% er utilfredse, og 2% ved ikke, om de er tilfredse eller utilfredse. Der er tilsvarende 78%, som er tilfredse med aktiviteterne i deres barns fritidsordning, mens der er 12%, som er neutrale, og 10% er utilfredse.

5.1 Sammenlignelig generel tilfredshed

I dette afsnit vil resultaterne fra denne undersøgelse blive sammenlignet med Københavnerundersøgelsen 2004 og Landsundersøgelsen 2005.

Når man sammenligner den gennemsnitlige tilfredshed i de overordnede tilfredsspørgsmål på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er meget utilfreds, og 5 er meget tilfreds, får man følgende billede:

Hvor tilfreds er du med			
	Københavnerundersøgelsen 2005	Københavnerundersøgelsen 2004	Landsundersøgelsen 2005
I skolen			
Alt i alt	4,02	3,74	-
Dit barns faglige udbytte	3,98	3,67	3,86
Dit barns trivsel	4,16	-	4,12
I fritidsordningerne			
Alt i alt	4,21	4,22	-
Aktiviteterne	4,05	4,04	3,88
Evnen til at skabe trivsel for børnene	4,05	4,07	3,87

* De steder, hvor der ikke er angivet et gennemsnit, er det fordi, at der ikke er de samme spørgsmål i alle undersøgelserne.

Indledningsvist skal det understreges, at det faktum, at resultaterne ligger meget tæt, viser, at de resultater, der er opnået i denne undersøgelse har en høj grad af pålidelighed (jf. afsnit 2); men det gør samtidig, at man ikke kan udlede markante forskelle i de tre undersøgelser.

Dog er det værd at bemærke, at i forhold til de overordnede spørgsmål om skolen, så er forældrenes tilfredshed højere i denne undersøgelse end den var i København ved sidste undersøgelse, og på landsplan i 2005.

Angående forældrenes holdning til fritidsordningerne, så er tilfredsheden højere i København, end den er på landsplan, men tilfredsheden alt i alt og med børnenes trivsel i

fritidsordningerne er faldet en kende siden sidste undersøgelse i 2004 i København.

6 Forældrenes tilfredshed på udvalgte områder

Udover spørgsmålet om den generelle tilfredshed, er forældrene også blevet spurgt om deres tilfredshed med en række specifikke temaer. I dette kapitel gennemgås resultaterne i forhold til disse temaer. De steder, hvor det vurderes relevant, vil der blive sammenlignet med Københavnerundersøgelsen 2004 og Landsundersøgelsen 2005.

De specifikke temaer, der er spurgt ind til er:

- § Forældrenes tilfredshed med personalet i skolen og på fritidshjemmet (afsnit 6.1)
- § Forældrenes tilfredshed med skolen som institution (afsnit 6.2)
- § Forældrenes tilfredshed med den tilbudte specialundervisning (afsnit 6.3)
- § Forældrenes tilfredshed med indsatsen over for tosprogede børn (afsnit 6.4)
- § Forældrenes tilfredshed med de fysiske rammer for skoler og fritidshjem (afsnit 6.5.)

6.1 Tilfredshed med personalet

I dette afsnit præsenteres nogle resultater i forhold til personalets indsats i skolerne og fritidsordningerne. I forhold til disse spørgsmål er det vigtigt at understrege, at der er flere faktorer, som spiller ind i forhold til, at personalet får mulighed for at yde sit bedste. Således er det ikke nødvendigvis den enkelte lærers indsats for at skabe ro og orden i klassen, som er udslagsgivende for, om der rent faktisk er skabt ro og orden. Forskellen på graden af ro og orden kan lige såvel være begrundet i strukturelle eller sociale forskelle mellem de enkelte skoler og forskellig elevsammensætning. Dette forbehold gør dog på ingen måde resultaterne mindre relevante, da det primære formål, med undersøgelser som denne, netop er at sætte fokus på, hvilke temaer der bør diskuteres og, hvor forældre, institutioner, forvaltning og politikere i fællesskab kan finde de bedste løsninger.

Skolens personale

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke
Lærerens faglige niveau N= 1200	1%	5%	11%	48%	30%	5%
Lærerens tid til den enkelte elev N= 1200	6%	22%	22%	31%	10%	10%
Lærerens indsats for at skabe ro og orden i klassen N= 1198	4%	9%	14%	43%	25%	6%
Lærerens evne til at engagere eleverne N= 1197	2%	6%	14%	45%	27%	5%

I forhold til lærerens faglige niveau er der 4/5 af respondenterne, som er tilfredse. Der er 2/5, som er tilfredse med lærerens tid til det enkelte barn. 2/3 er tilfredse med lærerens indsats for at skabe ro og orden, mens knapt 3/4 er tilfredse med lærerens evne til at engagere eleverne.

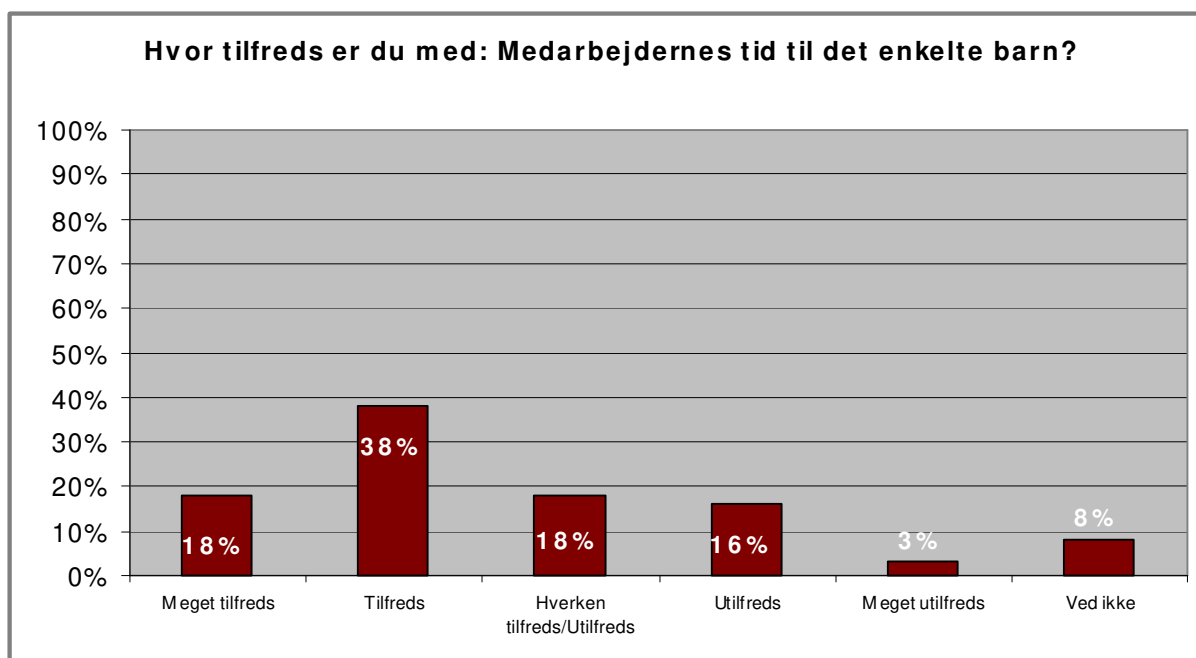
Samlet set er der ved 3 ud af 4 temaer mere end 2/3 af forældrene, som er tilfredse med de københavnske skolers lærerkorps.

På et enkelt tema omkring lærerens tid til det enkelte barn, er der til gengæld kun 2/5, som er tilfredse, mens næsten 1/3 er utilfredse, 1/10 ikke ved, om de er tilfredse, og lidt over 1/5 er neutrale. Resultaterne på dette sidstnævnte tema underbygges af en tilsvarende undersøgelse på 0-5 års området, hvor 1/4 af forældrene er utilfredse med personalets tid til det enkelte barn. I en lang række af de undersøgelser, der er gennemført i Danmark, er resultatet også, at en stor gruppe forældre og ikke mindst medarbejdere ønsker, at der var mere tid til det enkelte barn.

Dette afspejler sig også i det sammenlignelige materiale i denne rapport. Hvor den gennemsnitlige tilfredshed i Københavnerundersøgelsen 2004 og 2005 ligger på henholdsvis 2,85 og 3,18, ligger den på 3,07 i Landsundersøgelsen 2005. Det vil altså sige, at trods den relativt store gruppe af utilfredse forældre ved dette tema, så er det gennemsnitlige resultat bedre i denne undersøgelse end i den tilsvarende undersøgelse fra 2004 samt i Landsundersøgelsen (jf. afsnit 11).

Personalet i fritidsordningerne

Fritidshjemsforældrene er blevet stillet et enkelt spørgsmål i forhold til personalets indsats – nemlig: *"Hvor tilfreds er du med medarbejdernes tid til det enkelte barn"*.

Der er 1121 respondenter, der har besvaret spørgsmålet, og heraf er 1/5 utilfredse, 1/5 er neutrale, mens lidt over 1/2 er tilfredse. Det vil altså sige, at tilfredsheden er lidt større end på skoleområdet; men ligesom på skoleområdet er den gennemsnitlige tilfredshed med tidsforbrug pr. barn steget fra Københavnerundersøgelsen 2004, og den er højere end i Landsundersøgelsen 2005:

§ Københavnerundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed 3,55

§ Københavnerundersøgelsen 2004: Gennemsnitlig tilfredshed 3,53

§ Landsundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed 3,39

6.2 Tilfredshed med skolen som institution

Der er i spørgeskemaet også stillet en række spørgsmål til forældrenes tilfredshed med temaer, der ikke berører enkelte medarbejdere eller skolens rammer, men derimod den indsats, som skolens personale står for i et samarbejde. Disse temaer behandles nedenfor.

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke
Skolens evne til at udfordre den enkelte elev N= 1195	3%	14%	23%	36%	13%	11%
Skolens evne til at udvikle elevernes sociale færdigheder N= 1199	2%	9%	19%	41%	22%	7%
Skolens lektiehjælpsordning N= 1192	2%	5%	15%	24%	8%	46%
Skolens indsats for at modvirke mobning N= 1201	4%	10%	14%	37%	23%	12%

Tilfredsheden på disse fire temaer, svinger mellem 1/3 og 2/3. Men i den sammenhæng er det meget vigtigt at understrege, at utilfredsheden ikke er tilsvarende høj. Således er der ved de fire temaer ikke over 17%, som er utilfredse, derimod er der en del forældre, som er neutrale, og en del forældre, som ikke ved, hvad de skal svare.

I forhold til skolens evne til at udfordre den enkelte elev, er halvdelen tilfredse, mens næsten 1/5 er utilfredse, og næsten 1/4 er neutrale. Det vurderes, at der i relation til dette resultat bør arbejdes videre med at formidle til forældrene, hvordan skolen konkret arbejder med at udfordre det enkelte barn, da besvarelserne viser, at der ikke er et klart kendskab til, hvordan dette foregår.

I forhold til skolens evne til at udvikle elevernes sociale færdigheder er knapt 2/3 tilfredse, 1/10 er utilfredse, mens 1/5 er neutrale, samtidig er der næsten 1/10, som ikke ved, hvad de skal svare.

I forhold til skolens lektiehjælpsordning er 1/3 tilfredse, mens under 1/10 er utilfredse. Her er det mindre problematisk, at tilfredsheden er så lav, fordi næsten 1/2 angiver, at de ikke kender til skolens lektiehjælpsordning, hvilket formentlig betyder, at deres børn ikke benytter denne ordning.

Knapt 2/3 er tilfredse med skolens indsats mod mobning, mens over 1/10 er utilfredse, over 1/10 er neutrale, og over 1/10 ved ikke, hvad de skal svare. Igen kan man hævde, at det primært er vigtigt, at de forældre, hvis børn har været tæt på mobning er tilfredse, mens man må formode, at en række familier ikke har haft dette problem inde på livet. Dog er det vigtigt med henblik på at sikre sig mod fremtidig mobning, at der er en bred bevidsthed om, hvad man kan gøre for at undgå mobning, og at man skal vide, hvad man gør, hvis mobning forekommer. I de kommende års arbejde med elevernes trivsel i Faglighed for Alle vil der derfor blive lagt vægt på grundig forældreinformation.

Forældrene er også blevet spurgt om deres tilfredshed med kvaliteten af skolens undervisningsmateriale. Her har 1199 givet en besvarelse, og af dem er 55% tilfredse, 21% er utilfredse, 20% er neutrale, mens 4% ikke ved, hvad de skal svare. Besvarelsen er afgivet inden de ekstra bevillinger til undervisningsmidler som led i opfølgningen på den københavnske PISA-undersøgelse er blevet udmøntet. Man kan ikke forvente, at skolens forældre altid aktivt kan tage stilling til et undervisningsmateriales kvalitet eller vil være tilfredse med det; men man kan som institution arbejde på at formidle til forældrene, hvilket materiale der anvendes og med hvilket formål. Dog skal man i forhold til dette spørgsmål være meget opmærksom på, at hvis forældrene have uddybet deres svar, så ville der formentlig have været en stor gruppe, som havde markeret, at de overlod den professionelle vurdering af materialet til det uddannede personale. Denne antagelse er baseret på resultaterne af den tilsvarende undersøgelse på 0-5 års området, hvor en række af forældrene giver tilkende, at de stoler på det pædagogiske personales faglige kompetence og derfor lægger mere vægt på forhold som barnets trivsel i dagtilbuddet.

6.3 Tilfredshed med den tilbudte specialundervisning

Der er 15% (177) af respondenterne, hvis barn har modtaget specialundervisning. Disse respondenter har følgende holdninger til specialundervisningen.

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke/ ikke relevant
Kvaliteten af skolens specialundervisning? (N= 176)	4%	14%	11%	36%	32%	3%
Muligheden for at modtage specialundervisning til dit barn? (N= 170)	8%	16%	6%	35%	31%	4%

Som det fremgår er 2/3 af dem både tilfredse med kvaliteten af skolens specialundervisning og muligheden for at modtage specialundervisning.

6.4 Tilfredshed med indsatsen over for tosprogede børn

Der er 16% (188) af respondenterne, der angiver, at deres barn er tosproget.

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke/ ikke relevant
Kvaliteten af skolens støtte til tosprogede elever? (N= 187)	6%	9%	17%	29%	9%	29%
Muligheden for støtte til tosprogede elever? (N= 182)	5%	13%	15%	29%	9%	29%

Af disse er der 2/5, som er tilfredse med både kvaliteten af skolens støtte til de tosprogede elever og mulighederne for støtte. Der er under 1/5, som er utilfredse i forhold til de to temaer; men samtidig er der næsten 1/5 af forældrene, som er neutrale, og 1/3 som ikke ved, om de er tilfredse, eller som ikke finder spørgsmålet relevant. Og selvom man skal være opmærksom på, at der kun er ganske få respondenter, der har angivet, at deres barn er tosproget, og som har besvaret disse spørgsmål, så er det alligevel bemærkelsesværdigt, når lidt under 1/2 enten er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare. Det vurderes derfor, at der bør fokuseres på at orientere de tosprogede familier bedre om indhold og muligheder i forhold til støtte af tosprogede elever.

6.5 Tilfredshed med de fysiske rammer for skoler og fritidshjem

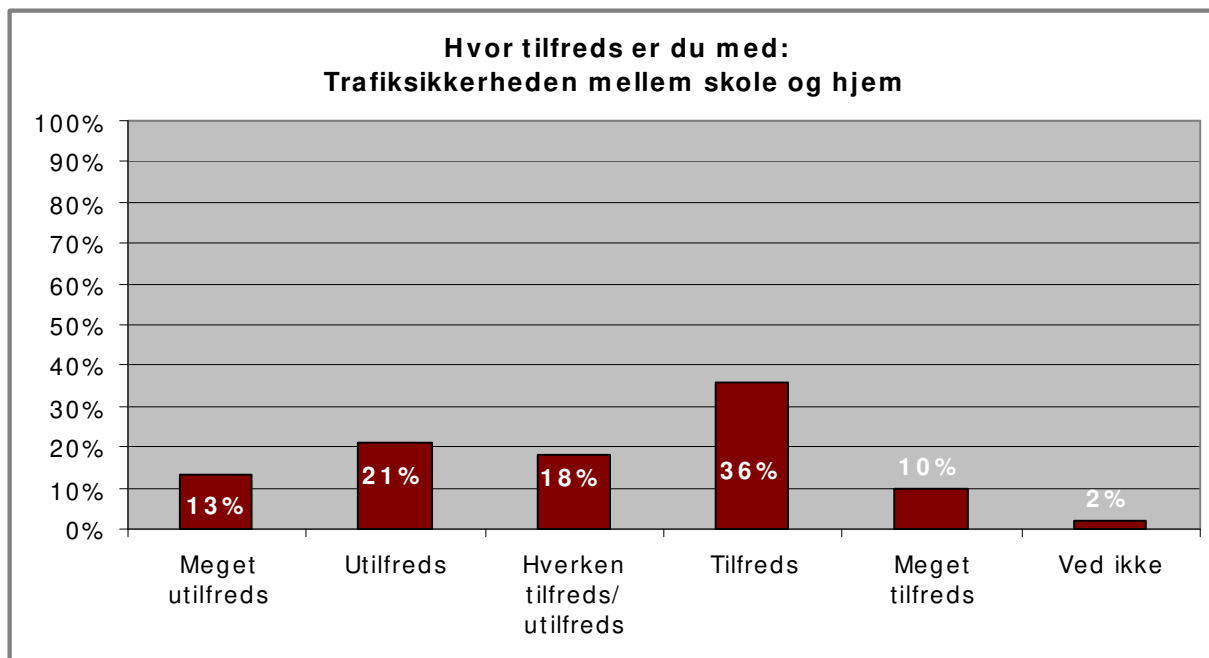
Forældrene er også blevet stillet en række spørgsmål om, hvad man kan kalde rammen om skolernes og fritidshjemmenes virke. Hvis den pædagogiske indsats skal fungere optimalt, er det vigtigt, at der også gives rammer for dette.

Nedenfor præsenteres forældrenes tilfredshed med og holdninger til de indendørs og udendørs fysiske rammer i deres barns skole og fritidshjem. Ydermere sammenlignes tallene med "Landsundersøgelsen 2005".

Siden juni 2003 har Københavns Kommune inden for Børneplanen arbejdet målrettet med at give bedre fysiske rammer for børnene i dagtilbud, skoler og fritidshjem. Tallene i dette afsnit viser, at indsatsen er nødvendig, og at fokus på renovering af institutionerne bør bevares i de kommende år.

Skolevej

Knapt halvdelen af forældrene er tilfredse med trafiksikkerheden mellem deres barns skole og hjem. Over 1/3 er utilfredse, og cirka 1/5 er neutrale.

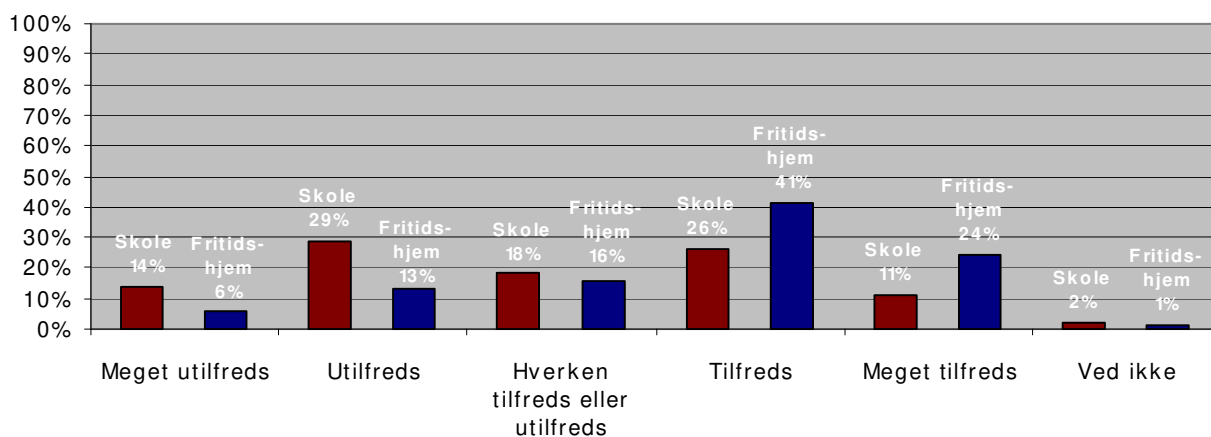

Den gennemsnitlige tilfredshed med trafiksikkerheden ligger på 3,09. På landsplan er den tilsvarende gennemsnitlige tilfredshed på 3,51. Det vil sige, at København her placerer sig noget dårligere end landet som helhed. Årsagerne til dette kan findes i, at København er en storby, hvor det generelt er mere farligt at færdes end i mange mindre kommuner og landområder.

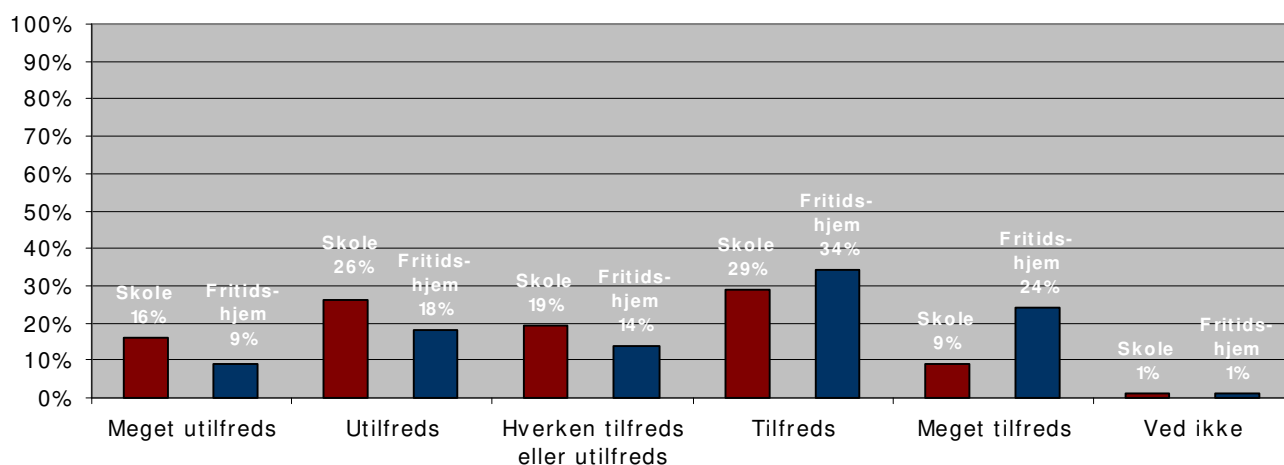
Fysiske rammer

Der er omkring 2/5 af forældrene der er tilfredse med de indendørs og udendørs fysiske rammer i skolerne, og omkring 2/3 af forældrene er tilfredse med de indendørs og udendørs fysiske rammer i fritidsordningerne.

**Hvor tilfreds er du med:
De fysiske rammer indendørs**

**Hvor tilfreds er du med:
De udendørs faciliteter og arealer**

Den gennemsnitlige tilfredshed på de to resultater ligger under tilfredsheden på landsplan.

- § Københavnerundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed indendørs 2,91 (skole) og 3,65 (fritidshjem)
- § Landsundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed indendørs 3,18 (skole) og 3,52 (fritidshjem)
- § Københavnerundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed udendørs 2,88 (skole) og 3,45 (fritidshjem)
- § Landsundersøgelsen 2005: Gennemsnitlig tilfredshed udendørs 3,30 (skole) og 3,62 (fritidshjem)

7 Inddragelse af forældre og skolebørn

I denne undersøgelse er der stillet spørgsmål om:

- Forældrenes tilfredshed med deres muligheder for påvirkning og lærernes lydhørhed
- Forældrenes tilfredshed med deres opfattelse af elevernes indflydelsesmuligheder
- Tilfredsheden med den specifikke kontakt om eget barn i skolen
- Tilfredsheden med den generelle kontakt mellem hjemmet og skolen/fritidshjemmet.

Indledningsvist skal det understreges, at når man søger at finde ud, hvor tilfredse en gruppe respondenter er med deres indflydelsesmuligheder, så vil forskellige individer stille meget forskellige krav til, hvilken indflydelse de kan få. En række forældre vil f.eks. være tilfredse med den type af undervisning, som fagpersonalet vælger at anvende, mens andre forældre vil føle, at det er vigtigt for dem og deres børn, at de har en direkte indflydelse på, hvordan undervisningen gribes an. Flere undersøgelser på 0-5 års området har vist, at en række forældre ikke tager stilling til indflydelsesspørgsmål, men i stedet for i åbne besvarelser peger på, at det vigtigste for dem er deres børns trivsel, men de overlader det faglige indhold til personalet i institutionerne.

7.1 Muligheder for påvirkning og lærernes lydhørhed

Knapt 2/5 af forældrene er tilfredse med deres muligheder for at påvirke undervisningen. Der er kun 1/10, som er utilfredse, mens de resterende forældre enten er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare.

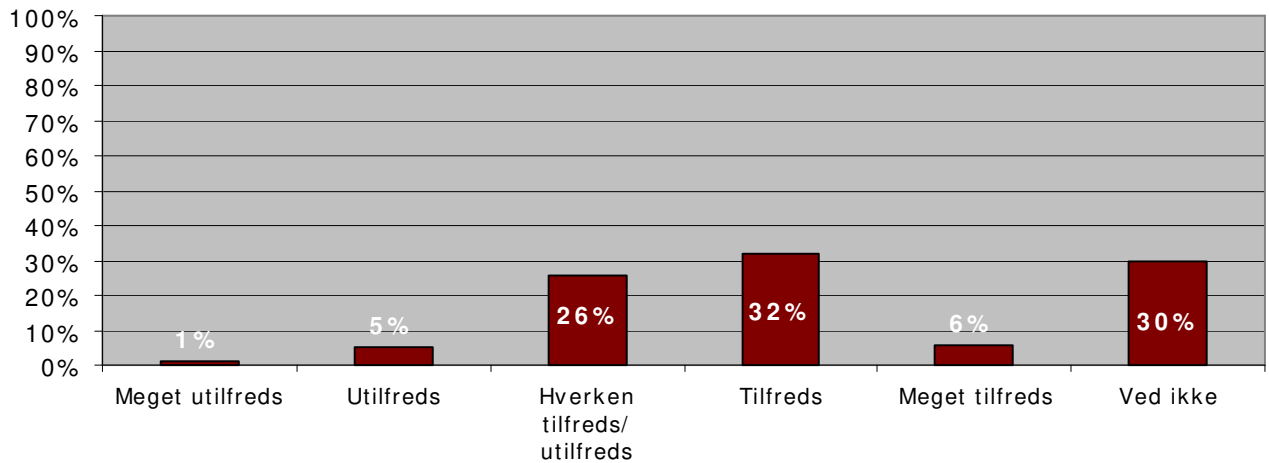
Samtidig er der 2/3, som er tilfredse med lærerens lydhørhed, der er 1/10, som er utilfredse, mens de resterende forældre – nemlig næsten 1/4 - er neutrale eller ved ikke, hvad de skal svare eller.

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke
Mulighederne for som forældre at påvirke undervisningen (N= 1197)	2%	9%	30%	30%	7%	22%
Lærernes lydhørhed over for dine synspunkter (N= 1193)	2%	7%	15%	47%	20%	8%

7.2 Opfattelse af elevernes indflydelsesmuligheder

Der er 2/5 af forældrene, der er tilfredse med elevernes indflydelse på undervisningen. Der er kun 6%, som er utilfredse. Og så er det over halvdelen, som enten er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare. Resultatet er ikke entydigt, men peger overordnet på, at undersøgelser som denne med fordel kan udbygges med direkte spørgsmål til de børn, som undersøgelsen omhandler.

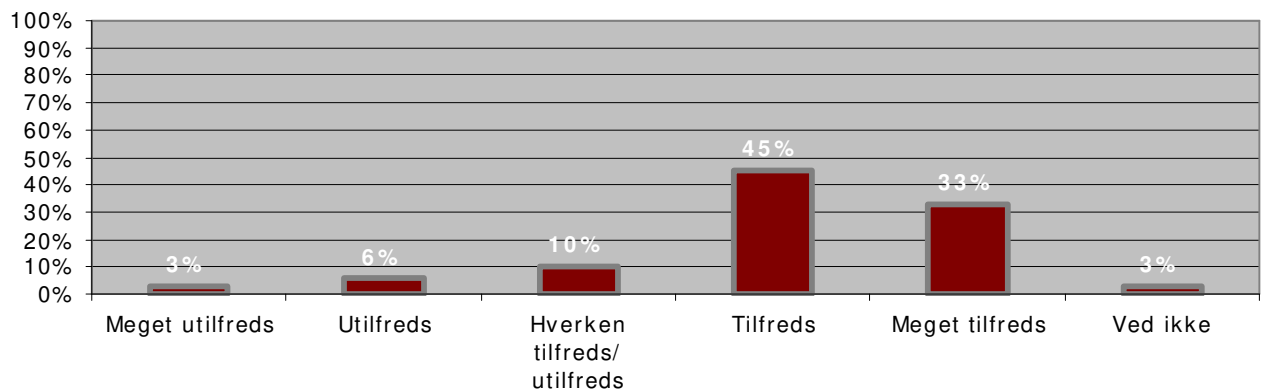
Hvor tilfreds er du med: Elevernes indflydelse på undervisningen

7.3 Tilfredsheden med den specifikke kontakt

På spørgsmålet om forældrenes tilfredshed med samarbejdet specifikt i forhold til deres barn, så viser det sig, at lige knapt 4/5 er tilfredse.

Hvor tilfreds er du med: Samarbejdet mellem skole og hjem specifikt i forhold til dit barn

7.4 Tilfredsheden med den generelle kontakt

Ganske som i ovenstående afsnit er der en stor gruppe af forældrene, der er tilfredse med samarbejdet og kontakten mellem hjemmet og skolen/fritidsordningen. Således er 4/5, som er tilfredse med samarbejdet mellem hjemmet og skolen, og der er mere end 2/3, som er tilfredse med kontakten mellem hjemmet og fritidshjemmet.

Hvor tilfreds er du med:	Samarbejdet mellem skole og hjem (f.eks. forældremøder) (N= 1206)	Kontakten mellem fritidsordningen og hjemmet? (N= 1122)	Kontakten mellem skole og fritidsordning? (N= 1118)
Meget utilfreds	2%	3%	4%
Utilfreds	5%	8%	11%
Hverken tilfreds/ utilfreds	11%	18%	19%
Tilfreds	51%	44%	36%
Meget tilfreds	29%	25%	16%
Ved ikke	2%	1%	14%

Forældrene er også blevet adspurgt om deres tilfredshed med kontakten mellem skolen og fritidsordningen. Her er over halvdelen tilfredse, mens 1/5 er neutrale og lidt mere end 1/10 ikke ved, hvad de skal svare (angående sammenligninger med andre undersøgelser se afsnit 11).

8 Valgmuligheder

I dette afsnit behandles dels undersøgelsens resultater i forhold til:

Forældrenes holdninger til det frie valg af skole til deres barn

Forældrenes tilfredshed med valgmulighederne i København både i forhold til skole og fritidsordning

Forældrenes eventuelle overvejelser om skoleskift og årsagerne til disse overvejelser.

8.1 Holdninger til frit valg af skoler generelt

Der er en pågående i debat i samfundet omkring afvejningen mellem den enkelte borgers frie valg, og de demokratisk valgte politikeres mulighed for at regulere samfundet f.eks. via regulering af sammensætningen i et boligkompleks eller en skole.

Skarpt sat op kan man sige, at jo mere frit valg mellem dagtilbud og skoler, der tilbydes i en kommune, des mindre mulighed er der for, at politikere og forvaltning kan sammensætte børnegrupperne før skolestart med henblik på at sikre børnene de bedste muligheder for at tilegne sig læring på så lige vilkår som muligt.

I den netop gennemførte undersøgelse på dagtilbudsområdet var der 95% af forældrene, der angav, at de mente, det var vigtigt, at man kunne vælge mellem daginstitutioner, og samme tendens viser sig i undersøgelserne på landsplan. Tendensen genfindes også i denne undersøgelse, når man spørger forældrene om deres holdninger til frit valg af skoler.

Således er der 90%, der prioriterer det frie valg mellem folkeskoler, og 88% der prioriterer det frie valg mellem folkeskoler og andre typer af skoler:

Hvor vigtigt er det, at forældre kan vælge mellem:	Forskellige folkeskoler i kommunen? (N= 1171)	Forskellige typer af skoler (folke-, privat-, friskoler)? (N= 1156)
Slet ikke vigtigt	1%	1%
Ikke vigtigt	2%	3%
Hverken vigtigt/ikke vigtigt	5%	6%
Vigtigt	35%	34%
Meget vigtigt	55%	54%
Ved ikke	3%	3%

8.2 Tilfredshed med valgmulighederne i forhold til skole og fritidsordning

Som det fremgår af ovenstående vægter forældrene, at de kan vælge mellem forskellige skoler. Men når man spørger specifikt til valgmulighederne i København, er billedet, som fremgår af nedenstående tabel, at knapt halvdelen er tilfredse med deres valgmuligheder angående skole og fritidsordning. Den samme tendens gør sig gældende ved flere andre temaer i denne undersøgelse: At selvom der ikke er overvældende mange, der er tilfredse, så er der heller ikke særligt mange, der er utilfredse. Der er blot en relativt stor gruppe, som enten er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare. Dette viser samlet set, at mange forældre går rigtigt meget op i, hvordan deres barn konkret har det i dagligdagen, men de mere principielle diskussioner om, hvordan denne dagligdag struktureres, forholder forældrene sig ikke særligt markant til.

Hvor tilfreds er du med: Muligheden for at vælge:	Mellem forskellige folkeskoler (N= 1194)	Mellem forskellige fritidsordninger? (N= 1121)
Meget utilfreds	5%	6%
Utilfreds	7%	11%
Hverken tilfreds/ utilfreds	20%	20%
Tilfreds	31%	35%
Meget tilfreds	11%	10%
Ved ikke	25%	18%

8.3 Skoleskift og årsagerne til disse overvejelser.

De fleste af Københavns Kommunes børn starter i skole i det distrikt, hvor de bor. Dog er der nogle, som f.eks. af ideologiske årsager vil vælge en anden skole til deres barn.

I denne undersøgelse er forældrene blevet spurgt om, hvilken skole deres barn startede i, og hvis de ikke er startet i distriktsskolen, spørges forældrene om årsagen til dette. Derudover behandles spørgsmål omkring, hvorvidt forældrene efter skolestart har overvejet, at deres barn skulle skifte skole og, hvad årsagerne til disse overvejelser var.

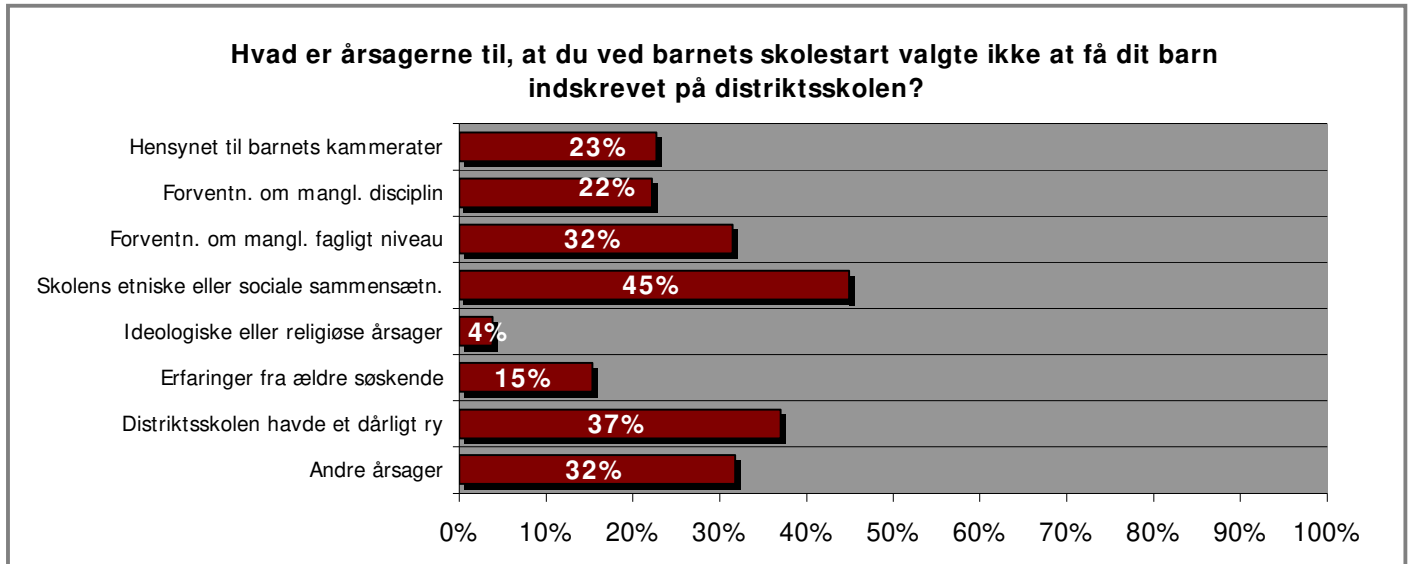
Svarene på disse spørgsmål giver et mere samlet billede af, hvad årsagerne til et skoleskift kan være.

Som det vil fremgå af afsnit 4, er der over 2/3 af børnene i denne undersøgelse, som startede i deres distriktsskole (det vil sige, den folkeskole, som lå i deres hjemdistrikt), 1/5 startede i en anden folkeskole uden for distriktet, 1/10 startede i en privatskole, mens 1% startede i

friskole. (Det skal her bemærkes at undersøgelsen udelukkende omfatter forældre, der på undersøgelsestidspunktet havde et barn indskrevet i en kommunal skole)

For den 1/3, som ikke startede i deres egen distriktsskole, angiver forældrene følgende årsager:

* Bemærk at det er muligt at angive mere end én årsag, hvorfor der samlet set er mere end 100% besvarelser

De årsager, som 1/3 eller flere af de respondenter, hvis barn ikke er startet i distriktsskolen, angiver, er:

- § Skolens etniske eller sociale sammensætning
- § Distriktsskolen havde et dårligt ry
- § Forventning om manglende fagligt niveau

Disse besvarelser viser samlet set, at kommunens politik i 2005/2006 om at sikre en mere jævn fordeling af børnene på tværs af skoledistrikterne (Københavnmodellen for Integration), er et tiltag, der rammer godt i forhold til de bekymringer, som forældrene har gjort sig, allerede inden deres barn startede i skolen.

Når barnet er startet i skolen, er der 3/4, som enten slet ikke eller kun i ringe grad har overvejet at flytte deres barn til en anden skole. Men stadigvæk er der også lidt over 1/4, som i høj eller nogen grad overvejer at få deres barn flyttet til en anden skole.

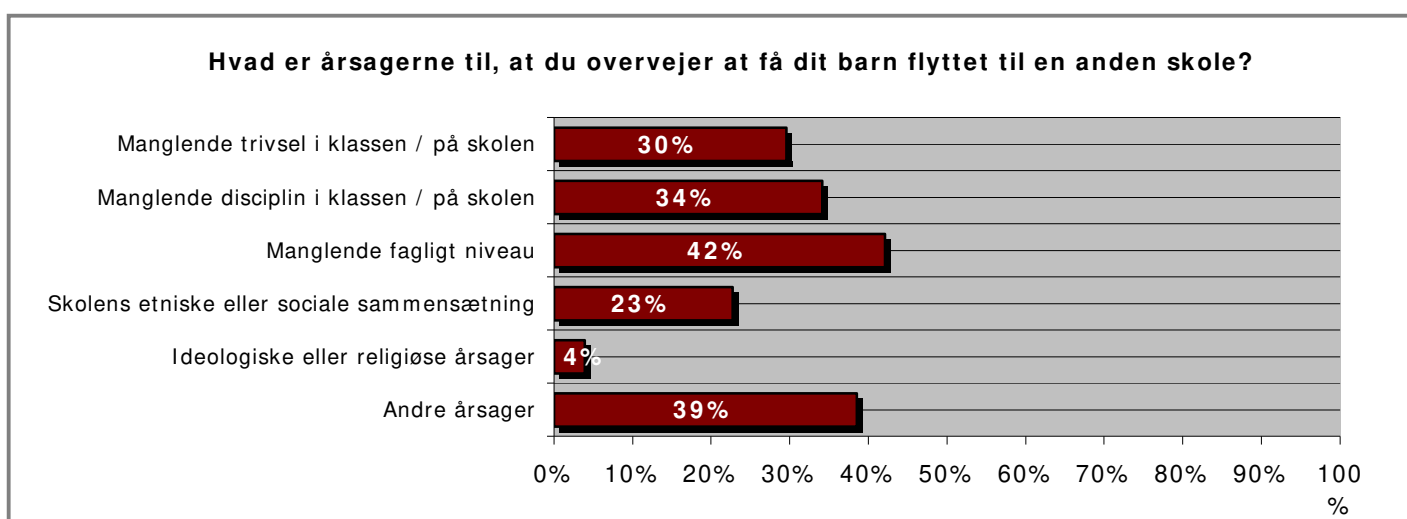
I hvilken grad overvejer du at få dit barn flyttet til en anden skole? (N= 1197)	
I høj grad	8% (98)
I nogen grad	19% (227)
I ringe grad	16% (186)

Slet ikke

57% (686)

De respondenter, som i høj eller nogen grad har overvejet at få deres barn flyttet (325 respondenter), vil for over halvdelen vedkommende have børnene flyttet til en privatskole. 1/4 vil have dem på en anden folkeskole, mens 1/5 ikke ved, hvor hen de eventuelt skal flyttes.

Angående årsager til overvejelsen om at flytte, så er fokus skiftet noget. Hvor det for de forældre, som valgte en anden skole til deres børn fra starten, primært handlede om skolens etniske eller sociale sammensætning, så handler det primært for disse forældre om manglende fagligt niveau på skolen. Dernæst handler det om andre ikke specificerede årsager samt om manglende disciplin i klassen/skolen. Angående skolens etniske eller sociale sammenhæng angives dette kun af lidt under 1/4 som årsagen til et muligt skift.

* Bemærk dels at det er muligt at angive mere end én årsag, hvorfor der samlet set er mere end 100% besvarelser. Dels at det kun er de respondenter, som har haft overvejelserne om skoleskift, der er med i sammentællingen her.

9 Information omkring skole og fritidsordninger

Forældrene er blevet spurgt om, hvor tilfredse de er med den information, som Københavns Kommune giver omkring skole og fritidshjem i kommunen. Og her viser resultaterne, at forvaltningen bør arbejde mere med sin informationsindsats. Således er der under 1/4, som er tilfredse med information om både fritidsordninger og skoler. Samtidig skal det dog understreges, at der heller ikke er mere end 1/4, som er utilfredse, de resterende forældre angiver blot, at de er neutrale eller ikke ved, om de er tilfredse. Dette kan samlet set godt betyde, at forældrene ikke prioriterer kommunens information omkring skole og fritidsordning særlig højt. Da deres børn allerede er indmeldt i skolen, og det derfor er mere vigtigt for dem at få informationer direkte fra det sted, hvor deres barn går i skole eller fritidsordning.

Hvor tilfreds er du med Kommunens information om:		
	Fritidsordninger i kommunen? (N= 1123)	Folkeskoler i kommunen (N= 1197)
Meget utilfreds	8%	9%
Utilfreds	17%	17%
Hverken tilfreds eller utilfreds	27%	28%
Tilfreds	19%	18%
Meget tilfreds	3%	3%
Ved ikke	26%	25%

10 Fritidshjemsforældrenes tilfredshed med ventetid og forældrebetaling

I undersøgelsen er forældrene også blevet spurgt ind til deres tilfredshed med ventetid og forældrebetaling specifikt i forhold til fritidsordningerne. Der findes ikke tilsvarende spørgsmål på skoledelen, da skolegangen i Danmark er obligatorisk og gratis.

Derimod er der spurgt om de samme spørgsmål i en tilsvarende undersøgelse på 0-5 års området.

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke
Ventetiden på en plads i fritidsordning? (N= 1112)	4%	6%	15%	33%	15%	27%
Størrelsen af forældrebetaling i fritidsordninger? (N= 1117)	6%	12%	25%	43%	11%	4%

Hvor tilfreds er du med:						
	Meget utilfreds	Utilfreds	Hverken tilfreds eller utilfreds	Tilfreds	Meget tilfreds	Ved ikke
Ventetiden på en dagpasningsplads i din kommune? (1259)	16%	27%	18%	26%	9%	4%
Størrelsen af forældrebetaling for dagpasning? (1259)	12%	24%	31%	26%	5%	3%

Ved sammenligning af resultater fra de to undersøgelser fremgår det, at næsten 1/2 af forældrene til skolebørn er tilfredse med ventetiden på en plads i fritidsordning, mens det tilsvarende tal for forældre til 0-5 års børn (dagpleje, vuggestue og børnehave) er lidt over 1/3.

Tilsvarende er lidt over 1/2 af forældrene til skolebørn tilfredse med forældrebetalingen til fritidsordning, mens det tilsvarende tal for forældre til 0-5 års børn (dagpleje, vuggestue og børnehave) er lidt under 1/3.

Til gengæld er den gennemsnitlige tilfredshed med ventetid faldet lidt i forhold til Københavnerundersøgelsen 2004, og den ligger også under gennemsnittet i Landsundersøgelsen 2005.

Gennemsnitlig tilfredshed med ventetiden på en plads i fritidsordning		
Københavnundersøgelsen 2005 (denne undersøgelse)	Københavnundersøgelsen 2004	Landsundersøgelsen 2005
3,67	3,71	4,02

I forhold til forældrebetalingen er den gennemsnitlige tilfredshed lidt højere end i både Københavnundersøgelsen 2004 og Landsundersøgelsen 2005

Gennemsnitlig tilfredshed med forældrebetaling til fritidsordning		
Københavnundersøgelsen 2005 (denne undersøgelse)	Københavnundersøgelsen 2004	Landsundersøgelsen 2005
3,42	3,37	3,39

11 Sammenfatning af generel sammenlignelig tilfredshed

Nedenfor vises i en samlet tabel tilfredsheden på en række overordnede temaer i denne undersøgelse omkring forældrenes tilfredshed med folkeskoleområdet i København. Alle besvarelser i undersøgelsen er medtaget i rapportens enkelte afsnit. Men her er udvalgt de 10 overordnede temaer, som går igen i alle tre undersøgelser (Københavnundersøgelsen 2005 – denne undersøgelse, Københavnundersøgelsen 2004 og Landsundersøgelsen 2005). Det gør, at man kan få en fuld sammenligning både over tid i København og i forholdet mellem København og landets øvrige kommuner. Det er valgt at sammenfatte ud fra den gennemsnitlige tilfredshed, således som det gøres i de generelle KL-undersøgelser på området.

Sammenligning på udvalgte spørgsmål (skoler):			
Hvor tilfreds er du med...	Gennemsnit København 2005	Gennemsnit København 2003	Gennemsnit Lands- undersøgelsen 2005
Dit barns faglige udbytte	3,98	3,67	3,86
Lærernes faglige niveau/ kvaliteten i lærernes undervisning	4,09	3,74	3,92
Lærernes tid til den enkelte elev	3,18	2,85	3,07
Lærernes indsats for at skabe ro og orden i klassen	3,81	3,62	3,61
Undervisningsmaterialets kvalitet	3,44	3,22	3,51
Elevernes indflydelse på undervisningen	3,54	3,46	3,51
Mulighederne for som forældre at påvirke undervisningen	3,41	3,23	3,27
Samarbejdet mellem skole og hjem (f.eks. forældremøder)	4,02	3,72	3,91
Muligheden for at vælge mellem forskellige folkeskoler	3,47	3,57	3,52
Kommunens information om folkeskoler i kommunen	2,86	3,04	3,07

På syv ud af ti temaer er tilfredsheden i denne undersøgelse højere end i begge de to andre undersøgelser. På to temaer er tilfredsheden højest i landsundersøgelsen, og på et enkelt tema er tilfredsheden højest i den tidligere Københavnundersøgelse.

De tre temaer, hvor tilfredsheden er lavest i denne undersøgelse omhandler:

- § Undervisningsmaterialets kvalitet
- § Information om skolerne
- § Forældrene valgmuligheder i forhold til forskellige folkeskoler

Disse tre temaer behandles i afsnit 6.2, 8.2 og 9. Angående de første to temaer diskuteres forældrenes opfattelse af relevans samt eventuelle muligheder for at forbedre tilfredsheden. Angående sidste tema er dette en principiel politisk diskussion om mulighederne for frit valg versus den politiske mulighed for at sikre en jævn sammensætning af børnegrupperne.

Generelt er det værd at bemærke, at selvom der er en række områder, som man kan arbejde videre med at forbedre, så er tendensen, at Københavns folkeskoleområde har udviklet sig i en positiv retning siden sidste undersøgelse for et år siden og ligger flot placeret i forhold til landsgennemsnittet. Samt at alle resultater er placeret i den positive ende af skalaen, som går fra 1 til 5 med 3 som midtpunkt.

12 Forslag til kommende tiltag på skole- og fritidsordningsområdet

Undersøgelser som denne gennemføres med henblik på at få en række indikationer dels på forældrenes holdninger og tilfredshed med skoleområdet; dels på hvor der bør sættes ekstra fokus på udvalgte områder i de kommende år.

I dette afsnit præsenteres som afslutning på rapporten en kort beskrivelse af de temaer, som undersøgelsen her især har bragt opmærksomhed omkring. Derudover lægges op til, hvilke tiltag der kan iværksættes på området på baggrund af denne rapport.

12.1 Metodiske temaer og tiltag

Svarprocent

Der er en svarprocent i denne undersøgelse på 49%, mod 48% sidste år. Dette er ikke umiddelbart problematisk rent metodisk, hvilket beskrives i afsnit 2. Men det udgør et ressourcspild, når der udsendes spørgeskemaer og opfølgningsskrivelser til så mange mennesker og, det alligevel ikke er mere end halvdelen, der svarer.

Et konkret tiltag, der kan iværksættes, er, at der inden udsendelsen af den eventuelt næste kompasundersøgelse gennemføres en informationsindsats over for kommunens forældre til skolebørn og, at forvaltningen i højere grad får formidlet, at formålet med undersøgelsen er at inddrage forældrenes holdninger til området. Det vurderes, at denne metode med at skabe indledningsvis legitimitet om undersøgelsen er den eneste, som kan forøge svarprocenten udover den ofte anvendte metode, hvor man bruger ressourcer på at sende flere opfølgningsskrivelser og eventuelt kontakte folk mundtligt, hvis ikke de svarer. Den påtænkte informationsindsats kan koordineres med dagtilbudsområdet, hvis der gennemføres yderligere undersøgelser på dette område.

Supplerende spørgsmål

I det valgte spørgeskemadesign fra KL er der ikke særligt mange spørgsmål omkring fritidsordninger/klubber. Da langt de fleste forældre med skolebørn i København anvender fritidsordningerne Københavns Kommune, og da der også i dette regi foregår et stort og vigtigt pædagogisk arbejde med børnene, bør kommende undersøgelser suppleres med flere konkrete spørgsmål omkring fritidsordninger/klubber (jf. afsnit 2.2).

Et konkret tiltag, der kan iværksættes, er, at Københavns Kommune selv supplerer undersøgelsen med flere spørgsmål og/eller søger at påvirke KL (eller alternativt andre storbyer, der gennemfører undersøgelsen f.eks. Århus) til at medtage tilsvarende spørgsmål med henblik på efterfølgende sammenligning.

Inddragelse af flere respondentgrupper

Borgerrepræsentationen samt Børne- og Ungdomsudvalget i København har begge ønsket, at der arbejdes med at inddrage børn, forældre og personale i de undersøgelser, der gennemføres på de forskellige områder. KL-undersøgelsen er kun rettet mod forældrene til skolebørn i de kommunale skoler. Det vil være relevant at inddrage synspunkter fra forældregrupper, der har fravalgt de kommunale skoler. Endvidere er det forældrene, der i denne undersøgelse skal tage stilling til, hvilken indflydelse, de mener, deres børn har på undervisningen i klassen (jf. afsnit 7.2). Spørgsmål som dette og mange andre, hvor der i denne undersøgelse er en meget stor del af forældrene, som angiver, at de er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare (jf. afsnit 6 og 7), kunne med fordel stilles direkte til aktørerne i klasseværelset – nemlig børnene og personalet. Dette ville give et mere samlet billede af området, og det ville samtidig kunne danne udgangspunkt for en dialog omkring forskelligheder og ligheder mellem grupperne.

Et konkret tiltag der kan iværksættes, er, at der afsættes midler til: Dels at gentage herværende undersøgelse blandt forældrene; dels at formulere, udsende og behandle spørgeskemaer afstemt med emnerne indeholdt i denne undersøgelse til personalet i skoler og fritidsordninger samt børnene, således at der kunne frembringes et samlet datasæt til sammenligninger. Endvidere kan forældreholdninger blandt fravælgere af de kommunale skoler afdækkes ved fx fokusgruppeinterviews.

12.2 Indholdsmæssige temaer og tiltag

Relevans af valgte temaer

Der er en del spørgsmål i undersøgelsen, hvor der som nævnt ovenfor, er en række forældre, der angiver, at de er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare. I disse spørgsmål er omkring halvdelen eller flere tilfredse; men samtidig er der en relativt stor gruppe, som angiver, at de er neutrale eller ikke ved, hvad de skal svare. I forhold til angivelsen af neutralitet, som er den midterste svarkategori, ses dette i flere undersøgelser; men når der samtidig ved flere spørgsmål i denne undersøgelse er en relativ stor del besvarelser i "ved ikke"-kategorien, så skal det overvejes, hvad årsagerne er.

En årsag - som diskuteret ovenfor - kan være, at man reelt ikke har "fat i de rigtige respondenter" ved alle spørgsmålene i denne undersøgelse. Det er børnene og personalet, som har den direkte oplevelse af f.eks. indsatsen mod mobning. En anden årsag kan være at forældrene ikke betragter alle spørgsmålene som relevante, fordi det er deres opfattelse, at det er personalet i skolen og fritidsordningen, der står for det faglige indhold. En tredje årsag kan være, at forældrene egentlig betragter spørgsmålene som meget relevante og interessante, men at de enten er neutrale eller, at de reelt ikke er blevet informeret og derfor ikke kan svare på spørgsmålene.

Årsagerne er formentlig blandet i relation til de enkelte spørgsmål, og det skal understreges, at det kun er en lille del af spørgsmålene i undersøgelsen, hvor det vurderes, at der kan være problemer af ovenstående art. Ydermere skal det understreges, at der ikke vil være nogle tiltag, der kan ændre disse besvarelsesmønstre markant.

To konkrete tiltag, der kan iværksættes, er: Dels at der i spørgeskemaet indsættes nogle åbne svarkategorier ved nogle af de spørgsmål, hvor der er mange, der er neutrale eller svarer ved ikke, således at respondenterne, hvis deres besvarelse f.eks. skyldes manglende information om emnet, har mulighed for at angive dette.

Dels at forvaltningen arbejder mere konkret og intensivt med at informere om de temaer, hvor det i højest grad vurderes at være manglende information, der dikterer svarene. Man kan f.eks. indledningsvist iværksætte en indsats i forhold til information omkring: Skolernes lektiehjælpsordning; skolernes indsats for at modvirke mobning; skolernes anvendte undervisningsmateriale (jf. uddybende i afsnit 6.2); skolernes indsats i forhold til støtte af tosprogede elever (jf. afsnit 6.4); indhold i skoler og fritidsordningerne (jf. afsnit 9).

Fysiske forhold

Den herværende undersøgelse er generelt meget positiv. Dog er der et tema, hvor forældrenes tilfredshed er markant lavere end i de andre undersøgelser. Dette tema omhandler de fysiske rammer i fritidsordninger og skoler både indendørs og udendørs.

Et konkret tiltag er, at Københavns Kommune siden juni 2003 - inden for Børneplanen - har arbejdet målrettet med at give bedre fysiske rammer for børnene i dagtilbud, skoler og fritidshjem. Arbejdet fortsætter og er senest blevet beskrevet i oplægget til Faglighed for Alle/ Børneplan II. Tallene i denne undersøgelse viser, at indsatsen er nødvendig, og at fokus på renovering af skoler og institutioner bør bevares i de kommende år.

**Rapporten er udfærdiget for Kontoret for Undervisning
og Fritid af Metodegruppen i Kontoret for Dagtilbud,
Børne- og Ungdomsforvaltningen:**

Henriette Bjørn Nielsen og Malene Stampe.

